

fører Ordet paa Fleertallets Vegne, ikke gjør Lovforslaget nogen stor Tjeneste ved at indrømme, at det kun vil komme til Anvendelse for et Mindretal. Det være nu rigtigt eller urigtigt, saa er det dog i ethvert Tilfælde klart, at, fordi der for Dieblisset kun er Trang til Loven hos et maaskee ringe Mindretal, kan det ærede Medlem dog umuligt beregne den Anvendelse, der kan blive gjort af en saadan almindelig Lov, naar den først er givet. — Den høitærede Cultusminister udtalte, at Anordningen af 2den October 1862 ikke behøvede Bekræftelse ved en Lov. Ja, det er et af de Principsspørgsmaal, som komme frem i denne Sag; det er jo ganske sikkert, at den daværende Kirkeminister vidste, at Stemningen paa Rigsdagen var for en saadan Lov. Han ønskede imidlertid Bestemmelsen hellere givet ved Anordning, for at ikke Rigsdagen skulde træde frem som kirkelig Lovgivningsmagt; det var det Spørgsmaal, han vilde slyde bort, og derfor kom han lige ved Rigsdagens Sammenkomst med Anordningen. Jeg mener nu, at der er god Grund for Rigsdagen til, naar der er en Minister, som vil gaae ind paa at skaffe denne Lov stadfæstet, da at hævde sin Lovgivningsmagt i kirkelige Anliggender ved at vedtage dette Forslag. Den Betydning, som ligger i Vedtagelsen, er, at Rigsdagen siger, at den kirkelige Lovgivningsmagt tilhører den, og jeg kan aldeles ikke indrømme, at den ærede 1ste Lantsthingsmand for 10de Kreds (Lohmann) har ansøgt et eneste Ord, hvorved det skulde være beviist, at dette Forhold rettere maatte ordnes ved Anordning end ved Lov. — Det andet Principsspørgsmaal er, om en Frihed som den, det ærede Fleertal kæmper for, vil bringe Forvirring i Kirken eller ikke. Efter min Opfattelse vil Forvirringen ikke bringes ind, thi den er der. Forvirringen bestaaer i, at der er en kirkelig og en verdslig Side, som evig og altid fjæres sammen. Den høitærede Minister udtrykte det i Grunden — troer jeg — selv, naar han sagde, at Birkebals Handlinger vare kirkelig gyldige, men ikke borgerlig gyldige. Nei, Birkebals Handlinger ere ikke kirkelig gyldige, fordi han slet ikke længere er Præst i Folkekirken. Derimod kan det ikke betvivles, at de Folk, som han har viet, kunne

tage borgerlig Vielse ovenpaa, og lige saa lidt kan Staten udstøde de Borgere, som han har døbt, men Kirken anerkjender dem ikke. Jeg anfører dette ikke for at sige den ærede Minister noget Ubehageligt; men jeg anfører det som et Exempel paa, hvor forunderligt disse Begreber om Borgerligt og Kirkeligt ere fiktrede ind i hinanden, saa at Forvirring virkelig er tilstede i Folkekirken. Det er min Overbeviisning, at den allerletteste løses af Frihedens Vel. — Det ærede 4de Medlem for Njøbenhavn (Krieger) gjorde mig suldkommen Uret, naar han troede, at det var de theologiske Candidater, for hvis Skyld jeg ønskede Tilladelse meddeelt til at praktisere som Præster. Nei, det er for det Første, fordi jeg troer, at, hvor der er en Trang, eller hvor der opstaar en Trang, der er det fornødtigt at afhjælpe den ved Befolkningens eget frie Valg; den kan kun afhjælpes derved og ikke ved Regjerings eller Biskoppernes Bestikkelser; for det Andet mener jeg, at der gaaer mange Kræfter tilspilde derved, at de unge Mænd, som kunde erhverve sig den kirkelige Indvielse, naar Kirken blot vilde give dem den, og som kunde virke i Kirkens Tjeneste, naar de blot maatte, ofte maae anvende de bedste Aar af deres Liv til at tage fat paa meget ufruktige Beskæftigelser, og jeg troer ikke, at Kirkens Organisation derved vilde forrykkes. Misforholdet og Forvirringen bestaae deri, at det geographiske Begreb „Sogn“ er slaaet sammen med det kirkelige Begreb „Menighed“; det er deri, det Forkeerte ligger. Nu siger man: Sognegrændsen er jo hævet ved Loven af 4de April 1855. Ja, men man er jo dog bunden til de Præster, som ere ansatte i et eller andet Sogn, og hvorfor behøves dette Baand? Vil den lutheriske Kirke virkelig gaae tilgrunde, dersom der bliver beskiftet Præster, ikke for et Sogn, men for et Stift? Dette ligner ganske vist det, som Mindretallet har henstillet om Stiftscapellaner. Jeg mener dog kun, at Kirken skulde have Lov til at beskikke for Stiftet, for en vis Egn i Landet, hvor Vedkommende troer at kunne finde en Menighed, som vilde slutte sig til ham. Jeg mener ikke, at der, som i Norge, skulde beskikkes Stiftscapellaner; men jeg mener, at Candidater skulde kunne